



Eleştiri v

Söyleşi v

Gündem v

Kütüphane v



Duyurular v Bülten

SÖYLEŞİ

NEVER ODD OR EVEN: Ne tek ne çift bir performans

On yılı aşkın süredir sadece kendi partnerleriyle çalışan iki sanatçı ikilisinin beş yıllık yaratım süreciyle ortaya çıkan performansı "NEVER ODD OR EVEN"



Gülin Dede Tekin 2 saat önce



Etkileyici restorasyonunun yanı sıra dünya sahnelerinden güncel ve özgün projeleri İstanbul'a getirmesiyle de ön plana çıkan Kundura Sahne bu defa Türkiye ve Portekiz'den iki koreograf ikilisi arasında bir işbirliği projesi olan "NEVER ODD OR EVEN"ı seyirciyle

*Argonotlar Telif
Kumbarası ve
Argonotlar
Almanak 2023
desteğinizi
bekliyor!*



buluşturuyor. Projenin yaratıcıları uzun yıllardır birlikte çalışan iki dans ikilisi; Türkiye'den Taldans'ın kurucuları Filiz Sızanlı ve Mustafa Kaplan ile Portekiz'den Sofia Dias ve Vítor Roriz. On yılı aşkın süredir yalnızca kendi partnerleriyle çalışan ikili sanatçıların beş yıllık yaratım süreciyle ortaya çıkardığı performans, bu ikiliği kırarak onları bir dördü gibi hissettirdiği gibi aynı zamanda tek tek hepsinin mahremine inerek yalnızlıklarını da değiştiriyor. Koreografların yaratım sürecinde birbirlerine sordukları sorular her bedenın benzerliklerine rağmen birbirlerinden hangi konularda farklılaştıklarını da açığa çıkarıyor. Kâh bağlı gözleriyle kesişmeden hareket eden bedenlerini izliyoruz kâh kendi kökenlerinden arayışlarla bir türkü ya da bir tirad duyabiliyoruz dansçıların sesinden. En sonunda ise yıkıp yeniden inşa ettikleri o kolektif yapıya şahitlik ediyoruz. Kolektif enerjisini her saniyesinde hissederek izleyeceğimiz projeyi Taldans ekibine sorduk.



Filiz Sızanlı ve Mehmet Kaplan



Argonotlar Güncel Sanat Bülteni

Güncel sergi ve sanat tartışmalarını bir arada sunan haftalık bülten.

Over 3,000 subscribers

Çok Okunanlar



2021 yılında satılan en pahalı NFT'ler



Issızlığın ortasında, Yıldız Moran



Emre Erkmen ve kadraji



Jill Bullitt ile "Bir Resmin Yaşayan Yanı"



Türkiye performans sanatı tarihi: Sahi mi?

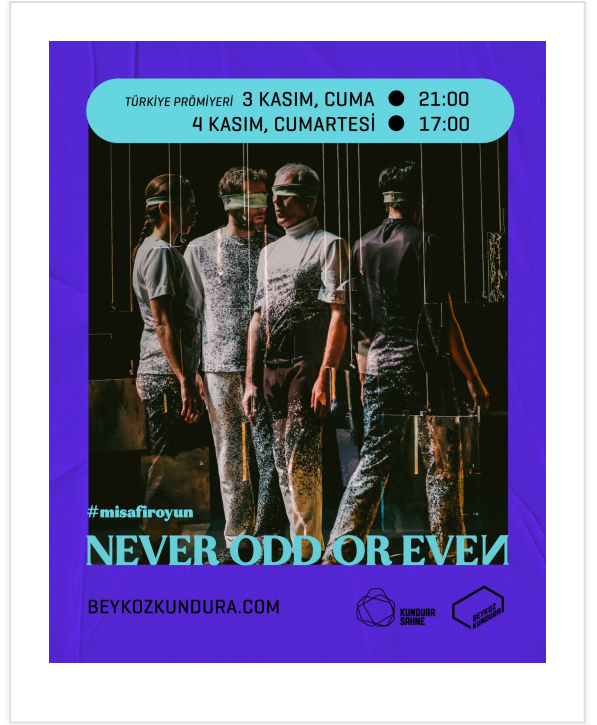
Taldans'ın kurucuları olarak uzun yıllardır ikili olarak birlikte çalışmak üretimlerinize nasıl etki ediyor? Olumlu yanları kadar zorlukları da olsa gerek.

Mustafa Kaplan: Yirmi yedi sene birlikte çalışmanın ardından olumlu yanları daha çok diyebiliriz. Tabii ki farklı dönemlerde zorlandığımız zamanlar oldu. Yeni şeyler denemek için eski alışkanlıklardan kurtulma isteği ya da doğaçlamalarda diğerimizin önceden ne yapabileceğini kestirmek gibi. Bunca yılın birikimi, tanıklığı ve güven çok değerli. Koreografik bakış açımızın oluşturduğu ortak bir terminoloji var. Bu yeni bir işe başlarken bizim için taşıyıcı bir yapının temelini oluşturuyor. Ortak bir eser yazmak ne kadar zor olsa da birbirimizin farklı bakış açılarını tamamlamak bu süreci zenginleştiriyor.

İkiniz de dansın yanında meslek olarak farklı disiplinlerden geliyorsunuz. Bu durum danstaki keşiflerinize nasıl etki ediyor? İlham kaynaklarınız neler?

Filiz Sızanlı: İşlerimizde beden, hareket ve mekân kullanımında matematiği ve mimariyi görünür şekilde kullanıyoruz. Farklı disiplinlerin buluşması yeni alanlar açıyor, buradaki potansiyel çok değerli. İlham kaynakları olarak, sokaklardan, güncel sanattan ve sinemadan besleniyoruz diyebiliriz.

Never Odd Or Even'e gelirse; ikili olarak üretim yapan iki çift olarak bir



araya gelişiniz nasıl oldu?

M.K.: Biz Taldans ikilisi olarak 1996 yılında iş üretmeye başladık. Sofia ve Vitor ise 2006 yılından bu güne ortak çalışıyorlar. Her iki grup da ikili olarak çalışmayı hiç bırakmadı. İki grubunda son yıllardaki ilgi alanları beden ve ses ilişkisi üzerine araştırmalar. Minimalizm, kararlılık ve keskinlik bizi birbirimize yaklaştıran bakış açıları oldu. Her iki grubu yıllardır tanıyan Paris Şehir Tiyatroları Dans bölümü direktörü Claire Verlet bizi ortak bir proje yapmaya davet etti. Projenin büyük destekçisi olarak benzer ama farklı deneyimlerimizi buluşturdu.



Kolektif üretimlerin, ortaya koyduğu sonuç ürün itibariyle her zaman fark yarattığına, hem performans üreticisi olan sizler hem de seyirci için farklı bir düşünce alanı açtığına inanıyorum. Bu kolektif çalışma, üretim aşamasında sizde hangi yeni buluş kapılarını araladı?

F.S.: Solo, ikili ve dörtlü olmanın koreografik bakış açısından farklı

durumlarını deneyimledik. Bir çiftin ortak dilinin nasıl inşa edildiğini incelemek ve bu deneyimin diğer çifte aktarıldığı yaklaşımlar kendi işlerimize yeni bir gözle bakmamızı sağladı. Süreç içinde eseri dört kişi yazma deneyimini ve anonim üretim kavramlarını tartıştık. Tabii ki provalarda yaşanan deneyim ortaya çıkan eserden çok daha fazlası, sahneye bunun çok az bir kısmı yansıyor. Sanatsal duyarlılıklarımız çok yakın olmasına rağmen koreografik yaklaşımlarımız farklıydı; biz önce konsepti oluşturmak ve onun üzerine çalışmak isterken, Sofia ve Vitor provalarda doğaçlamalarda ortaya çıkan malzemelerin kendi tavrını ve konseptini getireceğinden bahsediyordu. Birbirimizden çok şey öğrendiğimiz ve eğlendiğimiz bir üretim süreci oldu.

Performansta kendi mahrem dünyalarınızı birbirinize ve seyirci aracılığıyla tüm dünyaya açıyorsunuz? Sanki dünyanın tüm duvarlarına rağmen biz bu duvarları yıkıyoruz der gibi. Bu fikri ortaya çıkaran dürtü neydi? Yaratma süreci nasıl gelişti?

M.K.: İkili olarak çok uzun süre çalışmak, belli bir süre sonra ortak bir söyleme dönüşüyor. Yıllar içinde birbirimize, kendimize sorduklarımız ya da bize sorulanlar eserde kurmaca bir yaklaşımla çoğaltılarak farklı ikili durumlar içinde yerini buldu. Bunlar daha çok denemediğimiz ve uzak olduğumuz seçimlerimizle ilgili yüzleşmelerimizdi. Bu soruların ağırlıklı kısmı dışarıdan bize yansıyanlardan oluşuyor. 'Neden ayrı ayrı

işler yapmıyorsunuz, projelere kim liderlik ediyor?’ gibi.

Birbirinizi tanımak, derinlerine sızmak üzerinden sorularınızı nasıl belirlediniz?

F.S.: Her ikili yıllar içinde işlerine yansıyan soruların listesini yaptı. Dörtlü olarak soruları genişlettik. Biraz kendinin kopyasına, aynadaki yansımasına sormak, biraz kendinin ekosunu duymak gibi oldu.



Tüm bu keşiflerinizi nasıl bir izlekle seyirciye ulaştırıyorsunuz?

M.K.: Sorulara aranan cevaplar sadece kelimelerle olmadı elbette. Bazen harekette, seste bazen de objelerin ya da bedenlerin mekâna yerleştirmesinde karşılığını buldu. Mesela ‘otantik nedir?’, ‘şimdiye kadar gerçekleştiremediğin arzun neydi?’ gibi sorular vardı.

Birbirimizin cevaplarına olan merakımız işin temelini oluşturdu. Provalarda ortak takıntımızın seriler ve skorlar olduğunu anladığımızda Becket’in “Quad” oyununu öğrendik ve bunu yapmaktan keyif aldık. Kelimelerden harekete, sese ve mekâna

dönüşen bir kurguyu seyirciye ulaştırmayı istedik.

Simetriden uzak sahne kullanımı beni çok etkiledi. İkililer arasındaki eşit(siz)likleri yıkarken dengeye ihtiyacımız yok diyor sanki. Sizin zihninizdeki neydi tam olarak?

F.S.: İkili ve dördü olma durumu elbette simetriyi hemen çağrıştırıyor. Bunu kırmak için koreografik oyunlar oynadık. Solo ve trio olarak sahne planları oluşturduk, koreografi yazılımını bir düzenden kurtarmaya çalıştık, mekân yerleştirmesi için yine aynı yaklaşımı kullandık. Mekân tasarımı ise Angela Rocha'ya ait.



Sahne tasarımına ve bizi finale taşıyan çözülmeye de ayrı bir başlık açmak istiyorum. Diğer yandan aynalardaki yansıma performansın adında da gizli. Bu kesişmenin belirgin bir sebebi var mı?

M.K.: Oyunun ilk provalarında yansıma, eko, kopya, birbirini tamamlayan hareketler, (birinin elinde elma diğerinin elinde bıçak örneği verilebilir) palidrom

yani düz ve tersten aynı şekilde yazılıp okunabilen kelimeler gibi kavramlar ortaya çıktı. Oyunun başlığı "Never Odd Or Even" palindrom bir kelime. "Ne tek ne de çift" olarak Türkçeye çevirebiliriz belki. Angela sahne tasarımında ayna fikri üzerine çalışmak istedi. Hem mekân hem de obje olabilen bir mekân tasarımı yaptı.





Yurt dışında çok defa sahnelendi performans Türkiye'de ancak izleyebiliyoruz. Sonrasında daha fazla izleme şansı bulacak mıyız?

F.S.: Farklı ülkelerde yaşayan sanatçılar olarak maalesef bir araya gelmek çok kolay olmuyor. Her iki grubun farklı işleri de bir araya gelmeyi kolaylaştırmıyor. Daha fazla gösteri yapabilmeyi umut ediyoruz, umarız Türkiye'de tekrar oynama imkânı buluruz.



NEVER ODD OR EVEN 3 ve 4 Kasım'da Türkçe ve İngilizce; Türkçe ve İngilizce üst yazılı olarak Kundura Sahne'de olacak.

Daha fazla Argonotlar içeriği için:

-  Argonotlar haftalık güncel sanat bültenine abone olarak 3000+ kişilik topluluğumuzun bir parçası olun: **E-posta adresinizle ücretsiz kaydolun**
-  2024 yılı Argonotlar Telif Kumbarası kampanyamız yayında. Telif Kumbarası'na destekte bulunarak Argonotlar Almanak 2023'ün basılı kopyasına sahip **olabilirsiniz**
-   Leman Sevda Daricioğlu'nun ilk kez *Sanat Dünyamız'da*

yayımlanan makalesi Argonotlar Kütüphanesinde: **Türkiye performans sanatı tarihi: Sahimi?**

- **İstanbul Mon Amour: Bir kent hikâyesini yeniden kurgulamak.** Özlem Altunok ve Ayşen Güven'in sorularıyla Yavuz Pekman, Cem Yılmaz ve Işıl Kasapoğlu anlatıyor.
- **Emre Erbirer'den, yeni binasında izleyiciyle buluşan İstanbul Modern üzerine mimari tasarım, fonksiyonlar, içerik, programlama ve izleyici deneyimi bağlamında kapsamlı bir inceleme: İstanbul Modern bize yeni ne söylüyor?**



İlginizi Çekebilir



Resmin görünümünün boyacı'nın



Beats By Girlz Türkiye Festivali'nin ikincisi başlıyor



Yer'den yer'e yaşam

Gözde Mulla ⌚ 3 GÜN ÖNCE

**gösterdi
klerine**

Didem Ermiş ⌚ 1
GÜN ÖNCE

**Normun
reddi,
norm
dışının
olanakla
rı**

Seçil Epik ⌚ 2
GÜN ÖNCE

Argonotlar ⌚ 3
GÜN ÖNCE



Hakkımızda Ekip-İletişim Destekçiler Yazarlar
SAHA Yazı Dizisi 2020 Queer Sanat
Türkiye Çağdaş Sanat Tarihine Çoğul Bakış
© 2020

